

ÁRA 1500 KORONA

VASÁRNAP

**POLITIKAI. TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Ó-utca 10. sz.
Telefonszámok: 42—49, 198—04.

**MEGJELENIK
MINDEN
VASÁRNAP**

Előfizetési árak: Egész évre 62.000 K
Félévre 31.000 K. Negyedévre 16.000 K
Egyes szám ára 1.500 K

Budapest, 1925.

VI. évfolyam, 41. szám.

Vasárnap, október 11.

Valorizációs kérdések.

A kormány tudvalevően komolyan foglalkozik a valorizációs kérdések megoldásával. Törvényben akarja szabályozni azt a kérdést, hogy azok, akik annak idején aranykoronával teljesítették a fizetéseket, milyen alapon követelhetik a visszafizetést, valorizálva-e és milyen mértékig, vagy pedig csak a mai papiroskoronákban.

Idáig a bíróság ítélkezett az ilyen követelésekből eredt pörökben, még pedig esetről-esetre, a viszonyok méltányos mérlegelésével. Most a törvény kimondaná, hogy mely követelések valorizálhatók és melyek nem. Megállapítaná a törvény a valorizálás felső határait is.

A szabályozandó kérdések között bizonyára a legjelentősebb, de egyúttal a legnehezebb feladatot állítja a kormány elé a hadikölcsönkötvények valorizálása.

Mit kívánnak a gyermekek?

A Falu Szövetség jászberényi kiállításán a Stefánia Szövetség gyermekvédelmi intézményeket is bemutatott. Egyben apró gyermekek vonultak fel táblácskákkal, amelyeken ilyen felírások voltak: *Mit kívánunk? Anyai gondozást! Egészséges szülőket! Több testvérkét! Tiszta ágyat! Egészséges lakást!* stb.

Itt természetesen szó sem lehet arról, hogy a hadikölcsönkötvényeket teljes aranyértékben váltsa be az állam. Ez képtelenség volna. Csupán csak néhány százalékos valorizáció gondolhatunk. Kivihetetlen volna még a egyszerűbb valorizáció is a hadikölcsönkötvények egész tömegére, mert ehhez az államnak nincs elég vagyoni ereje. Az állam csak az adózó közönség zsebéből kárpótolhatná a hadikölcsönkötvénytulajdonosokat, ám az adófizetők máris annyira meg vannak terhelve, hogy újabb érvágásokat nem bírhatnak meg. Meg lehetnének elégedve olyan megoldással, amely legalább azokat juttatná némi kárpótláshoz, akik hazafias felbuzdulásukban utolsó vagyonukat is hadikölcsönkötvényekbe fektették és most emiatt nélkülöznek és nyomorognak. Elsősorban és különösen az árvákat kellene figyelembe venni, azután pedig azokat a kisembereket, akiknek a kölcsönjegyzés vagyoni romlásukat okozta. Azt az eshetőséget természetesen ki kellene zárni, hogy a spekuláció jusson megokolatlan haszonhoz. Még ilyen megszorítás mellett is rendkívül nagy áldozatokat kellene hoznia az államnak, hogy a kis kötvénytulajdonosokat annyira-annyire kárpótolja. Kérdés, teremthető-e erre a célra fedezet. Mi azt hisszük, bizonyos mértékig fedezetről lehetne gondoskodni azoknak a megadóztatásával, akik egyáltalán nem jegyeztek hadikölcsönkötvényeket és kedvező anyagi helyzetben vannak. Ezen a módon utólag legalább részben teherkiegyenlítés történhetik, már pedig semmi sem igazságosabb, mint az, hogy a kölcsön terheit a polgárok között aránylagosan osszák fel. Ma már nem térhetünk vissza a hadikölcsönök terheinek arányosításához, de bizonyos mértékig még most is igénybe vehetjük a kölcsönjegyzésből kimaradtakat azok javára, akik a kölcsönjegyzés áldozatai lettek. Nem könnyű dolog a kérdés megoldása, de az igazság és az emberiség nevében foglalkozni kell vele.

Azon is méltán megütközik az igazságérzés, hogy a biztosító társaságok papirospénzt adjanak az aranykoronákban történt befizetések után. Számítalan eset van arra, hogy vagyontalan emberek életbiztosítással igyekeztek családjuk jövőjéről gondoskodni s évek hosszú során át a szájuktól vonták meg a jobb falatokat, hogy a díjakat fizethessék. Már csak 20—30 ezer korona biztosításának is igen terhesek voltak a díjfizetési feltételei s most, ha a biztosító fél meghal, hátramaradt családjá 30—30 ezer papiroskoronát kap, noha valorizált értékben százmilliókat kellene kapnia. A kiházasítási s az évi járadékbiztosításokkal épen így vagyunk. A biztosító felek évi járadék címén olyan összeget kapnak, amelyből egy-két skatulya gyufát is alig vásárolhatnak s a biztosított kelengye leolvad egy cipőzsinórrá. Hiszen igaz, a biztosítótársaságok sem őrizték meg a befizetéseket teljes aranyértékben, de mégis csak rendelkeznek bizonyos vagyonnal, sőt egyes társaságok igen tekintélyes vagyont halmoztak fel, méltán merül fel tehát az a követelés, hogy tehetségükhöz mérten kárpótolják a feleket s ne ezekre hárítsák át a pénz romlásának egész veszteségét. Ha a törvényhozás a valorizálás legmagasabb határát megállapítja, a bíróság dolga legyen az, hogy a törvényes keretek között olyan kiegyenlítést keressen, amely a feleket megóvjá a méltatlan megrövidüléstől anélkül, hogy a biztosítótársaságokat tönkretenné.

Budapest, 1925 október 10.

Folyósítják a hosszulejáratú kölcsönöket a gazdáknak. A földmives gazdáknak ezer bajuk között nem utolsó az, hogy vattokölcsönt kaphainak csupán, még pedig rövid, pár hónapi lejáratra és magas kamatra. Már pedig a mezőgazdaság természetének az olcsó kamatozású, hosszulejáratú törlesztéses kölcsön jelel meg, aminőt a gazdák békeidőben is kaptak 30—50 évi törlesztésre. A magyar kormány már régóta tárgyal angol és amerikai pénzpároportokkal, hogy azok zálogleveleket vegyenek át, amelyeket a magyar földhitelintézetek bocsátanak ki magyar földbirtokokra adott jelzálogkölcsönök alapján. Bár e tárgyalások még nem fejeződtek be, a kormány látva a földművelő gazdatársadalom hitelszükségét, elhatározta, hogy a külföldi kölcsönből mintegy hár o m s z á z m i l l i á r d koronát enged át a földhitelintézeteknek és hitelszövetkezeteknek oly célból, hogy ezt az összeget az adósságra szoruló gazdáknak adják jelzálogkölcsön gyanánt. A jelzálogkölcsönök folyósítása már a napokban megindul. A kölcsönök lejáratá 35 esztendő. Ennyi éven át évi $7\frac{1}{2}$ százalékos kamatot és 0,5 százalékos törlesztést kell a kölcsön után fizetni. A kölcsönt bármikor vissza lehet fizetni. Az adós gazda a kölcsönt 86%-os árfolyamú záloglevelekben kapja. Ez azt jelenti, hogy aki 100 milliót kölcsönt kér, az ezt a 100 milliót záloglevelekben kapja, amelyekért azonban csak 86 millió korona készpénzt kap, ha eladja. Voltaképp ezért a 86 millió koronáért kell tehát évi $7\frac{1}{2} + 0,5$, azaz összesen 8 millió korona törlesztést és kamatot fizetni. Mindent figyelembe véve a gazdák a jelzálogkölcsön után évi $10\frac{1}{2}\%$ -ot fizetnek kamat, törlesztés és kezelési költség fejében. Kedvezőbb feltételek ezek, mint az eddigiek. Mégis azt mondjuk, hogy jól gondolja meg mindegyik gazda, mielőtt leköti magát s csak az vegye föl a kölcsönt, aki már nem tud szabadulni másként terhesebb adósságától. A kölcsönért a közszégi hitelszövetkezetekhez és a takarékpénztárakhoz kell fordulni. Megjegyezzük, hogy a hitelszövetkezetekre mindössze tíz milliárd korona jut, a többi más pénzüzetek folyósítják. Mi sokkal jobban szeretjük volna, ha legalább tízszer ekkora összeget kapnak a hitelszövetkezetek, mert a kisgazdáknak ezek a kizárólagos hitelszervezetei. A falusi gazdánép álljon jobban saját bankjai, a falusi hitelszövetkezetek mellé, hogy azok erősebbek legyenek. Ez esetben többet tudnak majd máskor juttatni a hitelszövetkezetek is a kisgazdáknak. Reméljük különben, hogy a pénzügyi kormány ezúttal is reparálja meg a dolgot s arányosabban osszja el a kölcsönt a hitelszövetkezetek és a többi pénzüzetek között.

★

Farkasok ólálkodnak közöttetek báránybőrben! A moszkvai kommunista központ nem csupán Budapestre küldött agitátorokat, akik már a börtönben várják a büntetésüket, hanem a falvakban is megmozdultak a kommunista bujtatók egyes vidékeken. Hogy a nemzeti eszmék iránt fogékony és a történelmi nagyjaink iránt lelkesedő falusi népet könnyebben félvezethessék, végtelenül ravasz fogással éltek. Nemzeti forradalomra bujtogatták a szegény embereket s Kossuth, Petőfi és Rákóczi nevében szólnak hozzájuk. Röpiget foglaltak le a csendőrök egyik megyében, amelyeken Kossuth és Petőfi vannak ábrázolva s arra hívják föl az embereket, hogy lázadjanak föl az ország kormányzata ellen, hogy «a nemzeti forradalmi bizottság» vehesse át a hatalmat. Ha Kossuth és Rákóczi föltámadnának, ezeket a röpiratgyártókat fölakasztatnák a legelső lámpavasra. Miért? Mert ezek a bujtatók nem mások, mint a kiszökött kommunisták, akik nemzeti álarcban közelednek most a falu népéhez s visszaélnék a nagy nemzeti szabadsághősök nevével. Kossuth és Rákóczi a független, nagy Magyarországról küzdöttek. Ezek a látók pedig Szovjetgaliáciát akarnak csinálni megint az országból. Figyelmeztetjük a falu földmivesnépét, hogy föl ne üljön ezeknek a ravasz gonosztevőknek, hanem rántsa le róluok az álarcot. Hogy ma annyi nyomorúság és baj van, azt az országföladaraboló forradalomnak kell tulajdonítani. Most már kezdünk kilábolni a bajokból s most újra bedőlünk a följforgatóknak, hogy egészen koldusok legyünk?! Ki velük a faluból! Úgy kell velük elbánni, mint országgyilkosokkal!

A földművelésügyi miniszter nagyszabású programot valósít meg a bor értékesítésére.

Az elmúlt héten a miniszterelnökségen Bethlen István gróf miniszterelnök, Bud János pénzügyminiszter és Mayer János földművelésügyi miniszterek nagyfontosságú tanácskozást tartottak a *bortermelés válsága* ügyében. Az értekezleten résztvett Schandl Károly földművelésügyi államtitkár is. A tanácskozások során a következő elhatározásokra jutottak: A földművelésügyi kormány olyan intézkedéseket fog megtenni, amelyekkel a külföldi piacokat állandóan biztosíthatjuk a magyar borok részére. Mivel azonban a magyar szőlősgazda jóval drágábban termel, mint az olasz és a francia, a magyar bor jobb minőségével kell visszaszorítani az olcsóbb borokat. A minőség előállításánál még arra is kell törekedni, hogy vidékenként állandó típusú borokkal láthassuk el a külföldet. Ezért a földművelésügyi minisztérium a különböző bortermelő vidékeken *borértékesítő szövetkezeteket akar felállítani*, amely szövetkezetek a legnagyobb mértékű állami támogatásban fognak részesülni. A földművelésügyi kormány a szövetkezetek rendelkezésére bocsátja az állami borpincészet berendezéseit és az állami szakértőket. Az értékesítő szövetkezetek feladata lesz, hogy a kisebb bortermelő gazdák borait összegyűjtsék, azokból *házasítás útján a lehető legjobb, állandó típusú borokat állítsák elő*. Az így előállított állandó típusú borok zárt edényekben a borvidék megjelölésével és *állami védjeggyel* fognak a külföldi piacokon megjelenni és az értékesítést a földművelésügyi minisztérium megbízottai fogják végezni. Hogy az így kezelt és állami védjeggyel ellátott borok részére a külföldi piacot megszerzhessük, arra legjobb bizonyíték az, hogy a földművelésügyi kormány vezetése alatt álló állami borpincék borai iránt Európában most igen nagy az érdeklődés, sőt még tengerentúlról is állandóan keresik ezeket a borokat. Az értékesítő szövetkezetek másik feladata az lesz, hogy a szőlősgazdáknak a *termelés folytathatására hiteket fog nyújtani*.

Esküvő Balogh Elemérnek, a Hangya vezérigazgatójának családjában.

MI HIR (A POLITIKÁBAN?)

Az elfogott kommunisták ügyében a rendőrség már befejezte a nyomozást és a felforgatók az ügyészségen várják a bíróság ítéletét. A bíróság fogja eldönteni, hogy a kommunisták tette a statáriális bíraskodás alá tartozik-e, vagy a rendes bíraskodás útján mondanak ítéletet fölöttük. *A statáriális bíraskodás esetén halálítélet vár a kommunisták lázadóira.*

A magyar pénzügyek javulása útján elérkeztünk arra a pontra, amikor könnyebben használható pénzegység behozatalára gondolhatunk. Bud János pénzügyminiszter a gazdasági érdekeltségekkel a héten értekezletet tartott, amelyen arról folyt a vita, hogy mi legyen az új pénzegység alapja. Egyesek 10.000-es, mások a 20.000-es pénzegység, megint mások az aranykorona és az angol shilling mellett foglaltak állást. Döntés nem történt.

Nem is fontos a polgárság számára, hogy mi lesz az új pénzegység neve és hogy például 100.000 korona hány új pénzegységet fog érni.

Mindenki érzi, hogy szükség van ércpénzre és egy kisebb pénzegységre, amely eltünteti a jelenlegi hatalmas számokat.

Az ezzel egyidejűleg behozandó kisebb váltópénzek az olcsóbbodást teszik lehetővé, a kisebb számok pedig megszüntetik a nagy számokkal való időtrábló, felesleges és főleg egyszerű embereknél zavartokozó számműveleteket. Ez

a valutareform nem okoz változást senki vagyoni állapotában,

csak annyi fog történni, hogy az eddigi 100.000 papírkorona 10, vagy 5 új pénzegységet fog érni, amelyek azonban a 100.000 koronával azonos vásárlóértékkel bírnak. Az új pénz nevét sem döntötték el, forint, tallér, shilling, nevek használatáról folyik a vita a pénzemberek között. Bárminek is nevezzék el az új pénzt, fontos az, hogy az új pénzegység behozatalával senkinek kevesebb pénze nem lesz, mint előtte.

Sárvárott nagy ünnepség keretében adták át a díszpolgári oklevelet a község szülöttjének, Vass József népjóléti miniszternek és Huszár Károlynak, aki a sárvári kerületnek tizenöt éven át képviselője. Ugyanakkor Huszár Károly beszámolót és Vass József hatalmas beszédet mondott igen nagy sikerrel.

Az aradi vértanúk emlékműve.

Vass József népjóléti miniszter többek közt kijelentette, hogy nem veheti senki rossz néven tőlünk, ha mi keresztény magyaroknak tartjuk magunkat s keresztény politikát csinálunk.

Nem mindenkinek erénye a kitartás és nem mindenki tudja elviselni, hogy

van egy Bethlen István, akit azért adott a Gondviselés, hogy megmentse az országunkat.

Akik a magyarság politikai egységét megbontani szeretnék, aknamunkával, zártúlással, rágalmazással akarják eltávolítani a híveket Bethlen Istvántól, a vezértől. Ezek szent László ólomgarasait szórják szét ígéretéseikkel, hogy azok után kapkodva meglazuljon a magyarság egysége.

Az ország sorsával senkise játszék,

és ne kockázzék senki a kormányzó, Bethlen István és a nemzet vezetőinek fejére. A paklikeverőknek és ólomgarasszóróknak azt üzeni, hogy bujjanak vissza az oduikba.

Fontos kijelentése volt Vass miniszternek az, hogy

a munkásbiztosításra vonatkozó törvényjavaslat készen van

és még ez évben törvény lesz belőle. Nem lesznek ezután az ipari- és földművesmunkások aggkorukban kegyelemkenyérre szorulva.

A beszámolóit mélyen elszomorító esemény zavarta meg, amennyiben Hegedűs György, a letenyei kerület képviselője, alig hogy beszédét befejezte, rosszul lett és szívszélhűdéssben meghalt. A beszámolóit nyomban berekesztették és a gyűlés közönsége Huszár Károly felszólítására a templomba vonult imádkozni az elhunytért. A tragikus véget ért képviselő törhetetlen harcosa volt a keresztény és nemzeti gondolatnak. Temetése szerdán volt Nagykanizsán, képviselői társainak, választóinak és barátainak nagy részvétele mellett.

Kép a hizottsertés-kiállításról.

A legnagyobb hizott mangalica felbontva. Az Alföldi sertésenyésztő rt. telepéről.

MEZŐGAZDASÁG

Néhány szó a hajtásról.

Irta: Kis Mihály.

A csikó betanítása csak olyan embernek sikerül igazában, aki okosan tud bánni a lóval, nem indulatos, nem goromba és amellett mindenben szereti a rendet, a csinosságot, szereti a lovat. Első föltétel, hogy a kantár és a hám rendesen rá legyen igazítva, illetve a lóra. Aki huszár vagy tüzer volt, az ilyen dologban már némileg járatos. Ép így rendesen legyen a ló a koci elé fogva, hogy ne lötyögjön előre meg hátra vagy oldalvást a rúd és hámfa között. Szinte rossz látni, mikor megállaskor a koci eleje a ló inába szalad, a koci rúdja pedig égnék mered. A tehetősebb gazda a nyakló helyett rúdtartószíjat alkalmazozon, mert azzal szorosabbra lehet befogni a lovat, bár a túlszorosra, feszesre való befogás sem jó, a lovat módfelett megerőlteti, fárasztja. A gyeplő rendesen legyen csatolva, úgy hogy a ló fejét se kifelé, se befelé ne húzza. A hámot és szíjszerszámot mindig tisztán és rendesen kell tartani, mert különben keményvé lesz, a ló szügyét feltöri, a piszoktól a bőr föltrepedezik és hamarabb elkorhad, török és pusztul. A bőr tisztítását kéfével, szappannal, vízzel végezzük; azután ruhával jól letörölve a szíjakat, bőrkenőccsel kenjük és simítjuk, még mielőtt teljesen megszikkadnának. Így puhává és hajlékonyává lesz a bőr.

Úgy kell szoktatni a lovat, hogy állaskor, pihenéskor a gyeplő hosszúra legyen eresztve. Amikor indulni akarunk, rövidebbre vesszük a szárazakat; ez azt jelenti a lónak, hogy vigyázz, indulás lesz. Nyelvcsettintésre vagy igen gyöngéd ostorlegyintésre indulniok kell, még pedig egyszerre mind a kettőre. Ha nem egyformán indulnak, tanítani kell többszöri megállással, hogy megszokják. Mindig lassan indítsunk és csak később gyorsítsuk lassanként a menetet. Vannak, akik úgy szeretnek helyből indulni, mintha puskából lötték volna ki. Aki a lovat szereti és kimélni akarja, ezt nem teszi.

Csak lépésben illik egészen hosszúra engedni a gyeplőszárazakat, ha terhet vontatnak a lovak, vagyha futás után pihenőt adunk nekik menetközben. Egyébként, kényesebb helyzetekben, forgalmas úton, amikor azzal kell számolnunk, hogy lovaink esetleg megijednek, félreugranak vagy akaratunk ellenére megállanak, nem helyes lógó szárazakkal hajtani. A veszedelem közeledtekor azonban a szárazak rövidebbre vétele úgy történjék, hogy egyúttal finom ostorérintéssel a lovat előre nógatjuk (úgy hívják ezt, hogy a lovat szárba hajtjuk), nehogy a gyeplőhúzásra megálljanak, amire úgy is hajlandók lennének, ha valamitől félnek. A közeledő hídtól vagy gépkocsitól féltő lovakat tehát erősen szárba kell hajtani, de ütlegelés nélkül. Ilyenkor az ostor csak finoman beszéljen a lónak, hogy «előre», ne pedig hogy büntessen, mert akkor még félősebbé lesz. Ép így teljesen elhibázott dolog a botló lovat megverni, mert ilyenkor a ló nem tudja, miért büntették; hiszen lógó száron hajtották, tehát jogában állott fület, farkát elereszteni. Az ostorral való büntetés akkor jár ki igazában, amikor a ló nem engedelmeskedik, a rendes kiméletes biztatásra rá sem hederít, sehogy sem akar előre menni vagy épenséggel dacosan rúg. No de akkor végigvágunk az oldalán, de abban a pillanatban, nem pedig egy pár perccel később, mert ha a büntetéssel elkészünk, többnyire újból rúg és a további veréstől szinte megvadul. A jogosan megvert lovat nem szabad utólag kérlelni, nem szabad neki hizelegni, mert akkor elbizakodik. Nem árt azonban a megriasztott lovat az ostorral végigsimogatni, hogy megnyugodjék, hogy lássa hogy az ostor nem büntet, hanem szolgál rá, hanem cirógatni is tud, ha kell.

Hosszabb úton teher nélkül is csak dőcögve hajtunk. A gyakorlat és a tanítás azonban megkívánja, hogy időközönként egy kissé élénkebben kocogtassuk meg a lovakat, amikor igen jó a nemköves mezei út, mikor a lovak pihentek és kedvük lenne futni. Ilyenkor a fiatal lovaknak nem árt,

ha fokról-fokra jobban szárba hajtjuk azokat úgy, hogy csakhamar olyan sebes ügetésbe esnek, amilyenre csak képesek. Az ilyen sebes futás azonban csak pár percig tartson; a lovak föl ne vágjanak és époly fokozatosan lassítsák a menetet, mint a hogy előbb gyorsították. A kéz pedig, melyben a szárba hajtott lovak gyeplője megfeszül, ne legyen kemény, merev, hanem olyan puha, hogy a lovak úgy érezzék, mintha ruganyos gummizsinóron vezetnék azokat.

A mustmérők és használatuk.

Ira: Windisch Rikárd dr., gazdasági akadémiai tanár.

Borlesztéshez szükségünk van olyan természetes oldatra, amely jelentékenyebb mennyiségű cukrot, továbbá különféle savakat, zamat- és festőanyagokat, valamint egyéb alkotórészeket is tartalmaz. Ilyen oldat — folyadék — a tökéletesen megérett szőlő leve, a must. A must borra szeszes erjedés útján változik. Amikor ez teljesen befejeződött, a folyadék neve újbort. Ha bizonyos ideig érleljük, ászokoljuk az újbort az óborra változik s rendszerint ezt fogyasztják.

Minél több cukor van a mustban, annál erősebb — nagyobb szesztartalmú — lesz az ebből a mustból keletkező bor. A szőlősgazda a szüret alkalmával rendszeren kíváncsi a must cukortartalmára. Mert ha tudja, hogy az 18%-os, tudja azt is, hogy az ebből keletkező bor, feltéve, hogy a cukormennyiség teljesen kiejed, 9 fokos lesz, vagyis 9% borszeszt fog tartalmazni.

Azok az eszközök, amelyekkel a must cukortartalmát megállapítható a gyakorlatban, mustmérők néven szerepelnek. Ezek voltaképpen üvegből készült sűrűségmérők — reométerek — amelyek különleges, a must vizsgálat céljaira megfelelő beosztással, léptékekkel, bírnak. Ilyenek a *Bábó*-féle vagy másnéven a *klosterneuburgi* s a *dr. Pillitz*-féle mustmérők. Az *Oechsle*-féle mustmérő areométer. Ritkábban használtak *Wagner*, *Barth*, *Schmidt*, *Achert*, *Gugo* és *Balling* mustmérői.

Dr. Pillitz Vilmos szerint a mustmérő különleges magyar találmány. Szerinte az erdélyi *Vajda Dániel* 1861-ben és *Preysz Móric* budapesti tanár 1865-ben külön-külön szerkesztettek ilyen műszereket.

Ha meghatározott mennyiségű desztillált vízben egyszer több, máskor *kevesebb* cukrot oldunk fel, *higabb* vagy *sűrűbb* cukoroldatokat nyerünk. Mássalval a különböző töménységű cukoroldatok fajsúlya más és más. Még pedig annál kisebb fajsúlyú lesz, minél kevesebb és annál nagyobb, minél több cukrot oldottunk fel ugyanazon vízmennyiségben. Üvegfajsúlymérő s hozzávaló táblázat segítségével ismeretlen töménységű cukoroldatok fajsúlyát, illetve százalékos cukortartalmát megtudjuk állapítani. Készíthető olyan üvegfajsúlymérő is, amely nem a vizsgált folyadék fajsúlyát, hanem közvetlenül annak cukortartalmát mutatja, ha megfelelő módon használjuk.

Az ilyen műszer neve Saccharométer vagy cukormérő. Vele minden olyan cukortartalmú oldat töménysége, cukorfoka, megállapítható, amely ezer gr.-onként 300 vagy ennél kevesebb cukrot tartalmaz. Mert minden cukoroldatban, ha az pontosan 17½° C. hőmérsékletű, a belemártott cukormérő annál a foknál fog megállapodni — úszni — amekkora az oldat cukortartalma. 10%-os cukoroldatban a 10°-ig, 20%-osban a 20°-ig fog besülyedni, ha az oldat hőmérséklete 17½° C.

Ha a mustban csak cukor volna vízben feloldva s semmi más, a must vizsgálatánál is lehetne használni a cukormérőt. De mert cukron kívül másféle feloldott alkotórészeket is tartalmaz, a *cukormérő nem használható*.

Az olyan cukormérőt, amely figyelembe veszi a mustban cukron kívül feloldott összes egyéb alkotórészeket is, nevezzük mustmérőnek.

A jól szerkesztett mustmérő tehát azt mutatja, hogy

mennyi a mustban lévő cukor és a cukortartalomtól következtethetünk az ezen mustból keletkező bor szesztartalmára is.

A *klosterneuburgi* vagy *Bábó*-féle mustmérőn a lépték — beosztás, — úgy készült, hogy levonásba hozták a mustban lévő nem cukorkötő részeket. *Bábó* ugyanis azt találta, hogy a mustban minden 17% cukor mellett 3% nem cukoranyagok a sűrűségmérőre természetesen szintén hatással vannak. Ezeknek figyelembevételével készült műszerének beosztása. Úgy hogy a 17½° C. hőmérsékletű mustba a 24. osztályvonásig besülyedő mustmérő azt jelzi, hogy eme must ezersúlyrésze 240 súlyú rész cukrot tartalmaz.

Az *Oechsle*-féle mustmérő tulajdonképpen sűrűségmérő. Ez azt mutatja, hogy a víznél mennyivel nehezebb a must. E műszer segítségével megállapított fokok az esetben fejezik ki a vizsgált must fajsúlyát, ha a műszeren található két tagú számok elé 10-t, a háromtagúak elé 1-et írunk. Leolvastunk pl. a műszeren 65°-ot, a fajsúly ez esetben 1065, leolvastunk 119-et, ez esetben pedig a fajsúly 1119. Az előbbi must tehát 1065-el, az utóbbi 1119-el nehezebb a víznél. Szükség van eme műszer használatánál még táblázatra is, amelyből a meghatározott fajsúlynak megfelelő százalékos cukortartalmát kikeressük. Előbbi must cukortartalma 13,30%, utóbbi 23,80%. Azért táblázat nélkül is használható az *Oechsle*-féle műszer. Ha az ezen leolvastott fokokat, minden szám hozzáadása nélkül, ötten elosztjuk, a hányados az illető must közelítő százalékos cukortartalmát mutatja *klosterneuburgi* fokokban kifejezve. $65 : 5 = 13$, $119 : 5 = 23,80$.

A *Bábó*-féle mustmérő a gyakorlat céljaira pontos eredményeket, csak tökéletesen megérett szőlőmustját vizsgálva ad. Éretlen szőlő mustjának vizsgálatára nem való.

Nagyon megbízható műszer a *Pillitz*-féle mustmérő. Hazánkfia, *dr. Pillitz* nagyszámú mustot vizsgált meg pontosan és azt találta, hogy minden érettségi fokon lévő szőlő levében — mustjában — a nemcukor mennyisége állandóan körülbelül 4,30%. Ezt az állandó értéket mustmérőjén levonta s így a leolvastott fokok tényleg cukorszázalékot — 100 s. v. mustban x. súlyrész cukor — jelentenek. *Pillitz* mustmérőjével tehát nemcsak a tökéletesen érett szőlő leve — mustja — vizsgálható.

Mindenféle rendszerű mustmérő használatánál ügyeljünk arra, hogy a vizsgált must az erjedés megkezdése előtt vizsgáltassék. Már erjedő mustnál használva, teljesen hibás eredményeket kapunk. A must lehetőleg tisztán levegő, oldhatatlan alkotórészeketől mentesen jusson vizsgálatra. A mustmérők használatánál azonkívül ügyeljünk pontosan mind-ama körülményekre, amelyek a vizsgált pontossága érdekében fontosak. Tisztán, szárazon, elővigyázattal használjuk a műszert, a leolvastást pedig szintén pontosan úgy végezzük, ahogy az az üvegfajsúlymérők használatánál szükséges és pontos eredmények nyérése szempontjából kívánatos is.

Kép a híztortés-kiállításról. A túldolai sertés hátsó nézetben. Az Alföldi sertésnyészto r.-t. telepéről.

Kép a hizottsertés-kiállításról.

Osztrgonáts Béla bácsbokodi kisgazda első díjat nyert mangalica sertései.

A firkáló bogár a szőlőnek veszedelmes ellensége. Igen kicsi bogár. Zömök teste, mely alig 4—4.5 mm., gyengén fénylő fekete színű és hamvas pihével van bevonva. Szárnyfedői és lábszárjai világos kávébarnák. Ha megzavarjuk, holtak teteti magát. Maga a bogár májustól kezdve a leveleken, az apró éretlen bogyókon s gyengébb zöld növényi részekben ákom-bákomszerű keskeny, legfőképpen egy cm. hosszú vonalakat rág. Az agyonrágott levél úgy néz ki, mintha egy kis gyerek összefirkálta volna. Innen kapta nevét. A főkártételt azonban a fehértestű és sárgásfejú lárva okozza, mely a földben élve a szőlő gyökereinek hosszában haladó csatornákat rág, mitől a gyökér elpusztul. Ennek következtében a szőlő sárgulni kezd, sárgulódik, évről-évre kevesebbet terem, míg végre teljesen kivész. A pajor kártétele ősztől-tavaszig tart. A bogár ellen úgy védekezünk, hogy — májustól kezdve — lepedőt tartva a szőlőtő alá, többször lerázzuk arra a bogarakat s petróleummal kevert vízben megsemmisítjük őket. Továbbá májustól-augusztusig tereljük a baromfit a szőlőbe, mely igen sok bogarat fog elpusztítani, mert nagyon szereti. De azért adjunk a baromfinak reggelenkint szemet is. A gyökéren rágódó pajort november-decemberben vagy február-márciusban szénkezezővel lehet elpusztítani; négyszög méterenkint 25 gramm szénkezeget számítva.

A szőlőtörköly értékesítése. 100 kg. törkölyben még 5—7 kg. cukor szokott maradni, mely alkoholla érjedhet. Ezért a présből kivett törkölyt néhány hétre kádakban jól betapoassák vagy vízzel elárasztják, hogy meg ne ecetesedjék, hanem szeszese érjedésen menjen át, minek befejeztével kisütőkben kifőzik. A kifőzött szőlőtörköly használható trágyázásra, de nem azonnal a földre kihordva, hanem előbb keveréktrágya (komposzt) közé rétegezzük. A friss törköly ugyanis igen nehezen korhad el a talajban. A törkölyből kirotált magvakból olajat lehet kinyerni, mely olajféleség úgy étkezésre, mint világításra vagy ipari célokra pl. festékek készítésére használható. Fölhasználható a törköly borecet készítésére is. Előállítanak belőle borkősavat, hamuzsirt, pótkávé. A leszemeztett szőlőnek törkölye frissebben szarvasmarhával, juhval és sertéssel etethető. A kiégett törkölyből tehenekek fejjenkint és naponkint 12 kg.-ot, hizóökörrrel 20 kg.-ot minden hátrány nélkül etethetünk, de legjobb a kifőzött szőlőtörkölyt friss állapotban sertésekkel föletetni, melyek a magot feltörik és az abban levő olajat is hasznukra fordítják.

A „FALU“ ORSZÁGOS FÖLDMIVESSZÖVETSÉG HIREI

Tanyai kisgazdák a Szövetség mellett.

A tanyai kisgazda-társadalom érdekeinek megbeszélése végett szeptember hó 27-én Kecskeméten népes gyűlés volt, amelyen a «Faluszövetség» képviselőiben Bodó János nemzetgyűlési képviselő, ügyvezető alelnök, Szekeres László dr. főtítkárs és Szabó Sándor dr. nemzetgyűlési képviselő vettek részt. A gyűlést Dékány Mihály kecskeméti kisgazda nyitotta meg, majd Bodó János, a szövetség alelnöke lelkes beszédben ismertette a tanyai kisgazdatársadalom egy táborba való tömörítésének szükségességét. Szekeres László dr. részletesen ismertette a Szövetség munkaprogramját, különösen kiemelve azt, hogy a *bérlőközönség súlyos bajainak enyhítésére mentőszereül legalkalmasabbnak találja a bérlőszövetkezetekbe való tömörülést.* Végül Szabó Sándor dr. nemzetgyűlési képviselő tartott beszédet, amelyben arra hívta föl az egybegyűlt gazdatársadalom figyelmét, hogy tömörüljön a hazafias irányú szövetség táborába. Az elhangzottak után a gyűlés közönsége *húsztagú intézőbizottságot* választott Dékány Mihály, sz. Nagy János, Kovács János gazdák vezetésével, mely intézőbizottságnak feladata egy közeli alakuló gazdaszövülésre előkészíteni a lelkeket.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Gazdatársadalmi hírek.

Az Omge igazgató-választmányának ülése.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület az elmúlt héten választmányi ülést tartott, melyen Mutschenbacher Emil igazgató terjesztette elő beszámolóját. A huszonkétmillió aranykoronás mezőgazdasági kölcsönrel kapcsolatban megállapította, hogy a *magas kamatlábat a mezőgazdaság nem tudja elviselni.* A jövedelem- és vagyonadó kivetésének kérdésével foglalkozva, rámutat arra, hogy a *jövedelemadó bevallást a hatóságok nem veszik kellő mértékben figyelembe.* Erélyesen sürgeti a *nyersbörkivétel felszabadítását* és tarthatatlannak mondja azt, hogy a *börkartell* érdekében a *nyersbörkivétel engedélyhez van kötve.* Tiltakozik a *petroleum és benzín vámjának felemelése ellen,* sőt határozottan követeli a most fennálló vámtételek mérséklését. A beszámoló után vita indult meg, amelynek során Elek Ernő tiltakozását fejezte ki *az argentinai hús behozatalának terve ellen,* mert ez állattenyésztésünk mérhetetlen kárát okozná.

Bor- és szőlőkiállítás Egerben.

Egerben a Hevesmegyei Gazdasági Egyesület rendezésében szőlészeti és borászati kiállítás nyílt meg. A kiállításon mintegy nyolcvan hevesmegyei birtokos vett részt. Az *egri főkapitány, Hunyor Béláné és Juresek Győző* egri birtokosok borait aranyéremmel tüntették ki, ezenkívül több ezüst- és bronzéremet, díszoklevelet, elismerőoklevelet osztottak szét a kiállítás jutalmazottai között.

HOFHERR-SCHRANTZ-
CLAYTON-SHUTTLEWORTH R.T.

20 lóerős traktor

Budapest, Vilmos császár-út 57.

Kérjen árajánlatot!

Akinek tizenhat gyermeke van.

Képünk egy amerikai családját ábrázolja, akinek tizenhat gyermeke van. A legidősebb huszonnyolc éves, a legfiatalabb tíz hónapos. A boldog apa ma ötvenöt éves, az anya negyvenhat.

Az inségihitelek folyósítása megkezdődött.

Az aszálysújtotta és a jégkárosult kisgazdák között a kormány az Országos Központi Hitelszövetkezet közbenjöttével jelentős hitel kiutalására adott engedélyt. A hitelkeretet 57 milliárdban állapították meg, amelyből 25 milliárd jut az aszálysújtott kisgazdák, 2 milliárd a jégkárosult kisgazdák között kiosztásra és külön 15 milliárd hitelt kapnak a kisgazdák vetőmagbeszerzés céljából. A kisgazdák részére most folyósítandó inségihitel és vetőmaghitelek *évi 8 százalékos kamat mellett jövő szeptember 30-án fizetendő vissza.* A száz holdnál nagyobb, aszály- és jégkárral sújtott birtokok részére folyósított 30 milliárd új hitel feléves lejáratú, tehát március 30-án vissza kell fizetni, *kamatozása pedig évi 13 százalékos.* A hitelt a körzeti hitelszövetkezetek közbenjöttével folyósítják. A száz holdnál kisebb területen gazdálkodó károsultak két milliárdnyi hitele három és fél százalékos kamatozású. E hitel kiosztása az OKH közbenjöttével a községi hitelszövetkezetek útján történik. A kormány szükség esetén még újabb *hat milliárdnyi kölcsönt hajlandó engedélyezni három és fél százalékos kamatozás mellett az esetleg még jelentkező jégkárosult kisgazdák részére.* Az összes vetőmaghitelek csak vetőmag és takarmány beszerzésére fordíthatók. Minthogy a múlt évben folyósított vetőmaghitelek meghosszabbítását is engedélyezte a kormány, az idején hitelkiutalásuknál úgy szól a kormány utasítása, hogy az aszály- és jégkárosított gazdáknál *elsősorban azokat kell kielégíteni, akik a múlt évi kölcsönüket a rossz termés miatt még nem tudták visszafizetni.*

Hízottsertés és hentesipari kiállítás nyílt meg Budapesten.

A Budapesti Takarékos- és Állatvásárpénztár, az Országos Sertés-kereskedelmi Egyesület és az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a sertésnagyvágó területen országos hizottsertés és hentesipari kiállítást rendezett. A megnyitáson résztvett Mayer János földmívelésügyi miniszter, Schandt Károly államtitkár, valamint közgazdasági életünk számos kitűnősége. Mayer János földmívelésügyi miniszter megnyitó beszédében rámutatott arra, hogy mint eddig, ezután is a legelőnketben óhaját résztvenni sokat sújtott hazánk gazdasági életének felépítésében. Meggyőződése, hogy *szabad forgalomra van szükségünk, épen ezért a korlátozásokat úgy közigazgatási, mint kormányúton megszüntetni igyekezzenek.* A kiállításon első aranyérmet Osztragonac Béla, a második aranyérmet az Alföldi Sertés és Hízaló és Húsipari r.-t., a harmadik aranyérmet Csákoki Geiszt Gyula; *első díjat* Lepény Mátyás, Grünfeld Géza, ifj. Bakos Mátyás és Weisz Éliás Mór; *második díjat* Harasztóy Oszkár, Freid Ignác és Scherer Károly, valamint Rolber-Adolf; *harmadik díjat* a Békéscsabai Sertéshizláló és Kocsizsy Mihály nyerték. *Dicsőítő oklevelet* nyert el Tokay Ferenc és Társai cég. Ezenkívül tizenegy elismerőlevelet adott ki a bírálóbizottság.

A szőlősgazdák besúritott musttal javíthatják az újbort.

A földmívelésügyi miniszter az egész ország területén — ideértve a Tokajhegylajai borvidéket is — *megengedte a szőlősgazdáknak, hogy idején termésű mustjukat a bejelentési, illetve engedélykéresi eljárás mellőzésével a bortörvény korlátai között október 31-ig besúritott musttal javíthassák.* Ez az engedély nem terjed ki azokra, akik mustnak üzletszerű adás-vételével foglalkoznak, csemegebort készítenek, vagy mustot eladás céljából sűritenek.

Szarvasmarhatenyésztői értekezlet Újdombóváron.

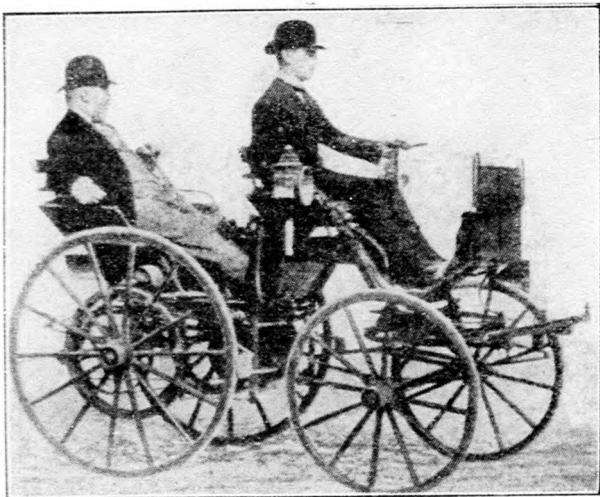
Szeptember hó 28-án Újdombóváron az Alsódunántúli Mezőgazdasági Kamara szarvasmarhatenyésztési értekezletet tartott, melyen Wellmann Oszkár állatorvosi főiskolai tanár ismertette az általa kidolgozott és a három vármegyére egyöntetűen szóló alapszabály tervezetét, amelynek lényege abból áll, hogy a vármegyék különálló, de közös szövetségben tömörülő tenyésztési munkát folytassanak. A javaslat megvitatása élénk és mélyreható eszmecsere kiinduló pontjául szolgált. Végül az értekezlet elhatározta, hogy szűkebbkörű bizottságot küld ki, amely megállapodik a vármegyék szövetségének egyöntetű ügyviteli és bírálati szabályzataira nézve. Addig is mind a három vármegye a maga útján a saját belső viszonyainak legkívánatosabb módjait szerezni dolgozik.

Nemzetközi baromfi kiállítás.

November hó 20—23-ig lesz a második budapesti nemzetközi baromfi kiállítás a városligeti Iparcsarnokban. A kiállítás iránt, amelyet a Baromfitenyésztők Országos Egyesülete rendez, ország-szerte nagy az érdeklődés. A kiállítás látogatására az államvasutaktól menetdíjkedvezményt is nyújt az egyesület és a kiállításra a szomszédos államok tenyésztőközönségének a figyelmét is felhívja. A kiállítás melegező teremről is történik gondoskodás, ahol állandó előadások lesznek vetített képekkel. Németországból érkeznek a legújabb baromfi-filmek ezenkívül sok tenyésztő és gyárvalalat képeket fog készíttetni, amelyekkel bemutatják telepeiket, illetőleg gyárterményaikat. A kiállítás tartama alatt bemutatják a kapható összes vakcinákat és szérumokat, valamint a baromfikolera elleni oltást. Terve vették egy kappanózó-tanfolyam megtartását, amelyen igen kiváló szakember fogja bemutatni az amerikai kappanózási rendszert. A kiállítás egybe lesz kapcsolva nyerevényorszájattal, hogy a gazdaközönség érdeklődése a kiállításra és a nyerevény baromfiakra irányuljon. A főnyeremény egy fejőstehén, első nyerevény egy felnőtt sertés, második nyerevény egy fejőskecske, továbbá nyerevények egy-egy törzs fajbaromfi, összesen 25 törzs; 10 pár fajgalamb, 10 darab fajnyúl és több tételben 1050 tojás. Egy sorjegy ára 5000 korona. A kiállítás iránt érdeklődni lehet a Baromfitenyésztők Országos Egyesületénél (Budapest, IX., Üllői-út 25. sz.)

Apró hírek.

A pénzügyminiszter a *mezőgazdasági ingatlanok vagyonváltása* fejében fizetendő bűzárat október hónapra métermázsánként 360.000 koronában állapította meg. — Az OMGE a Somogyvármegyei Gazdasági Egyesülettel karöltve tanulmányi szemlékkel kapcsolatos *állattenyésztési vándorgyűlést* rendezett Kaposvárott, amelyen Wellmann Oszkár dr., Petracsek Béla és Varga Sándor dr. tartott előadásokat. — Tiszántúlon a *földárak olcsóbbodása* folytatódik. Prima minőségű földet 10—12 millióért, gyengébb minőségűek már 3—8 millióért is kaphatók. A földhaszonberek holdanként 100—250 kg. búza között ingadozik. — A török kormány Magyarországon *215 darab tenyészállatot vásárolt.* — A statisztikai hivatal kimutatása szerint Magyarország augusztusi behozatala 62,7, kivitele pedig 71,0 millió aranykorona értékű volt. Az augusztusi árucsera kiviteli többlete 8,3 millió aranykorona. A kivitel értékéből körülbelül 40 százalék jutott búzára, rozsrá, búza- és rozslisztre.

Az első automobil.

1885-ben készült, amikor is Daimler Gottlieb feltaálta.

Nász Balogh Elemér családjában. Steingaszner Pál dr. és Balogh Lilly, Balogh Elemér dr., a Hangya vezérigazgatójának leánya, a napokban esküdtek egymásnak örök hűséget a belvárosi plébániatemplomban, amelyet zsúfolásig megtöltött az előkelő közönség. Az egyházi szertartást Erdőssy Károly prelátus végezte. Tanuk voltak a menyasszony részéről Dömötör László gazdasági főtanácsos, a Hangya ügyvezető igazgatója, a völgyény részéről Demkó Dezső kormányfőtanácsos, az Állatvásárpénztár vezérigazgatója.

Levente-nap Szegeden. Szeged város törvényhatóságának testnevelő bizottsága Levente-napot tartott az újszegedi SZAK-pályán, ahol ezeröttszáz levente vonult fel és mutatott be az atlétikában és a szabadgyakorlatban szép eredményeket. A tornaszámokat nagy és előkelő közönség nézte végig. A versenyeken sajnálatos szerencsétlenség is történt. Eperjessy Vince tizenhat éves szabósegédet egy repülő díszkoszói szerencsétlenül érte, hogy súlyos sérülésével a kórházba szállították. Állapota súlyos, de nem életveszélyes.

Vörös fenyegetőzések. A leleplezett kommunista puccsal kapcsolatosan kiderült, hogy az elfogott Rákosi Mátyás és főcinkosai Bécsben Kun Béla elnöklésével tartott értekezleten határozták el az újabb magyarországi kommunistapuccsot. A bécsi rendőrség megállapítása szerint Kun Béla nem járt Bécsben. Ezt azonban csak hiszi a bécsi rendőrség, mert ezzel szemben az elfogott kommunisták, anélkül, hogy egymással érintkezhetek volna, egyhangzóan azt vallották, hogy Kun Béla igenis Bécsben járt, ahol Schwarz Imre név alatt tartózkodott. A külföldi kommunistaszervezetek megfenyegették a magyar kormányt és ez a fenyegetőzés a külföldön ismét egyre megismétlődik a magyar követségekkel szemben. A prágai magyar követséghez a Rákosi-ügyben egyre-másra fenyegető levelek érkeznek. Az egyikben egy prágai magyar kommunista kijelenti, hogyha Rákosinak valami bántódása esik, ugyanez a sors fogja érni a prágai magyar követség mindenkor vezetőjét. Az utcákon megjelent a kommunistapárt vörös falragasza, amelyen öles betűkkel hirdették tüntetésüket a Horthy-nőherok brutalitása ellen. A magyar követség szomszédságában levő egyik gyűléshelyen körülbelül négy száz kommunista verődött össze. A követséget környező utcákat megerősített rendőri készülék tartotta megszállva. A gyűlés után a tüntetők megkísérelték, hogy zárt menetben vonuljanak fel a magyar követség elé, de a rendőrség hamarosan szétoszlatta őket.

Meghalt egy przemysli hős. Nyitrán meghalt Szathmáry Géza nyugalmazott vezérőrnagy, a lugosi volt honvédezer parancsnoka. Neve a nagy háborúban akkor vált közismerten dicsőgessé, amikor 1915 március 19-én honvédek élén kirohant az ostromlott przemysli várból. Szállóige lett mondása: «Mindenképpen utánam, senki se előtem?» A hős ezredes, aki pusztán könnyű sétabottal felfegyverezve vezette rohamra katonáit, sebesülten orosz fogságba került, ahonnan csak 1917 végén került haza megrongált egészséggel. Ennek ellenére nyomban szolgálatra jelentkezett s csakhamar tábornokká léptették elő.

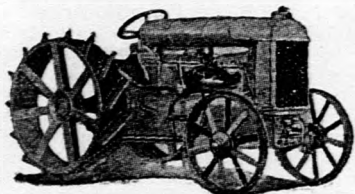
Borzalmas családirtás. Toldi Antal hetvenháromeves földmunkás, aki állandó pörlekedésben élt családjával, mostohaleányának, Kun Jánosnének kukoricájából lopott, azt eladta és az érte kapott pénzt elitta. Emiatt a családban nagy veszekedés volt. Éjjel Toldi felkeltette feleségét és a konyhába küldte azzal, hogy rosszul érzi magát. Amíg az asszony kint járt, Toldi mángorlósúlyokkal alvó mostohaleánya fejére sujtott. A sikoltásra Toldiné a szobába rohant, de a gyilkosságot nem tudta megakadályozni. Toldi háromszor sujtott mostohaleánya fejére, aki az erős ütések alatt kiszenvedett. A megvadult Toldi feleségét is fősújtotta, majd fojtogatni kezdte. Percekig viaskodott az asszonnyal, aki végre is ájultan esett össze. Kis idő múltán az öregasszony eszméletre tért és ekkor magára zárta az ajtót, hogy Toldi újból be ne mehessen. Ott virrasztott az ajtó mellett reggelig és amikor kivilágosodott, kiment az udvarra. A szomszédok értesítették a csendőrséget, amely az eltűnt Toldi keresésére indult. A ház átkutatása közben Toldi Antalt megtalálták a kutban. A gyilkost és áldozatát együtt temették el. Toldiné súlyos betegen fekszik.

Rendőrök mentették meg egy férfit az asszonyok bosszúja elől. Furcsa eset történt a Prága melletti Olshan-temetőben. A rendőrségnek kellett kivonulnia, hogy megvédjen egy Culik nevű iparos feleségének temetésén, mert az elhunyt nő rokonságához tartozó és a szomszédságban lakó asszonyok megakarták verni, hogy bosszút álljanak rajta, amiért kegyetlenül bánt szerencsétlen feleségével. A rendőrök a maguk testével védtek meg az özvegyembert a nyitott sír szélén, a fenyegetődő asszonyokat pedig kizavarták a temetőből. Ezzel azonban nem volt vége a dolognak. A felbűszült asszonyok a gyászház előtt várták Culikot, amint hazament a temetőből. Ismét rendőrök mentették meg az asszonyok bosszúja elől.

Gép a tisztviselő helyett. A pénzügyminiszteriumban a napokban három, tökéletesen működő gépet állítanak be, amelyek megbízhatóan elvégzik 200 ember számfejtő és kiutalványozó munkáját. A fizetőgépek — szakértők szerint — csálhatatlanok, sohasem tévednek s mint 200 ember munkáját végzik el, nagy megtakarítást jelentenek. Pontosak ezek a fizetőgépek, csak — szívük nincs. Ilyen gépbereket külföldön az állam szolgálatában már régóta megbízhatóan működnek.

Öngyilkosjelölt, akiben körözött tolvajt fogtak. Budapestén, a Tisza Kálmán-téren szolgálatot teljesítő rendőr észrevette, hogy egy fiatalember a tér egyik padján revolvert húzott elő a zsebéből, nézegette, majd hol a halántékához, hol a meliéhez illesztgette. A rendőr észrevétel nélkül a fiatalember mögé sompolygott és kicsavarta kezéből a revolvert. Az életuntat előállította a főkapitányságon, ahol kiderült, hogy Salgó Zoltán a neve és a budapesti büntető törvényszék lopás miatt körözi. Ezek után az öngyilkosjelölt a rendőrség letartóztatott.

Élőfáklya az országúton. Borzalmas szerencsétlenség áldozata lett a Hajduböszörmény felé vezető országúton Nagy Béla soffőr, aki útközben motorhiba miatt kénytelen volt megállni. A soffőr órák hosszáig javította az autót s e közben ruháját teljesen átítatta a benzinnel. Erről azonban a szerencsétlen ember megelégedkezett s amikor kijavította a motor hibáját, öngyújtóval cigarettára gyújtott. A láng véletlenül a benzinnel átitalt ruhához ért, amely pillanatok alatt lángborolt. A soffőr jajgatva kért segítséget, de senki sem volt a közelében, aki segítségére siethetett volna. Végül is levette magát a földre és meghepergett a homokban. Így sikerült eloltania égő ruháját, ekkora azonban annyira összeégett, hogy életveszélyes állapotban állították be a debreceni kórházba. A szerencsétlen ember másnap meghalt.

FORDSON TRACTOR

raktárról
azonnal
szállítható

Telefon:
66-15.

HALTENBERGER VILMOS

a Ford gyárak autorizált képviselője
Budapest, VI., Nagymező-utca 19. szám.

Sürgőny címe:
Wilford Budapest.

Speciális amerikai gazdasági gépek: Oliver-ekék, tárcsásboronák, tárcsás szikekék, fűkaszálok, burgonya kieszedő, körfűrészes berendezés.

Köszönet az Ecclesiának. Az Ecclesia Harangművek tekintetes igazgatóságának. Budapest. Alulírott örömmel értesítem, hogy a folyó évi szeptember hó 5-én leszállított 450 kg.-os «As», 285 kg.-os «H» és 136 kg.-os «Es» hangú harangokat folyó évi szeptember hó 27-én szentelte a megyéspüspök ömeltósága. Mind a három harang nemcsak külön-külön remek hangzású, hanem kifogástalan összhangjával és külső kiállításában is osztatlan elismerést, meglepedettséget és örömet keltett. Hálas köszönetem kifejezésével, maradok kiváló tisztelettel, Kislőd, 1925. szeptember 27. Felkl Viktor s. k., érd. esp., plébános.

Olcsóbb lett a posta. A kereskedelmi miniszterium október 1-től kezdve leszállította a postai díjszabást s ezzel lényegesen olcsóbb lesz a posta. A fontosabb változások a következők: *A nemzetközi forgalomban* a levelezőlap díja a szomszéd államokba (Ausztria, Németország, Csehszlovákia, Olaszország és Románia) az eddigi 2400 korona helyett 2000 korona, míg a többi külföldi államba az eddigi 3000 korona helyett 2500 korona. Ezzel szemben az ajánlási díj az eddigi 5000 korona helyett 6000 korona. *A belföldi forgalomban* a nyomtatvány díja 50 grammig változatlan, ezenfelül 50 grammonként az eddigi 400 korona helyett 300 korona. A postautalvány új díjai: 300.000 K-ig változatlan, 500.000 K-ig az eddigi 5000 K helyett 4000 K, 1.100.000 K-ig az eddigi 8000 K helyett 6000 K. A csomag és értékvél biztosítási díja az értéknövelést minden 5 millió koronája után az eddigi 8000 K helyett 6000 K. A táviró díjtételei is csökkennek, amennyiben a belföldi szódij az eddigi 1000 K helyett 800 K.

Ipari tanfolyamok. A Budapest és Vidéke ipari továbbképző-tanfolyamainak vezetősége a következő tanfolyamokat rendezi: Férfiszabóipari szakrajztanfolyam nyílik meg 1925. évi október hó 14-én, este fél 7 órakor a VII., Rottenbiller-utca 37/4. számú polgári iskola II. emeleti rajztermében. A tanítás 100 órán át tart, naponta fél 7-től 9-ig és vasárnap délelőtt 9-től 1-ig. A tanfolyamon a polgári ruhaszabást és a legszokottabb egyenruhaszabást tanítják. Tandíj 320.000 korona. Az 1925. szeptember hó 22-én megnyílt cipészipari szakrajztanfolyamra jelentkezések még elfogadtnak. Tanítják a szakrajzot, technológiát, kaptafaigazítást, mintavágást és kalkulációt. Tandíj 320.000 korona. Beiratkozni lehet fenti tanfolyamokra a m. kir. állami felsőipariskola irodájában (VIII., Nép-színház-utca 8., I. 25.) hétköznapokon délelőtt 9-től fél 3-ig.

Megörökítették a hortobágyi nótákat. Érdekes vendégei voltak a napokban a Hortobágy pusztának: *Ecsedi István* dr. egyetemi tanár, *Bodnár Lajos* debreceni kollégiumi zenetanár és *Steinitz* Magyar berlini néprajztudós kereste fel a világhírű magyar pusztai ősi erényekkel büszkélkedő pásztorait. A tudós vendégek fonográfot hoztak magukkal, hogy megörökítsék a hortobágyi nótákat. A csárdába gyűjtötték össze a dalos pásztorokat, akik, amikor meghallották, miről van szó, szívesen dalolták el a hortobágyi nótákat. Egymásután kerültek elő a régi, gyönyörű betyár-nóták, szomorú magyar hallgaték meg vidám dalok. A német tudós csillogó szemmel gyönyörködött, a fonográf pedig egymásután örökítette meg a hortobágyi nótákat.

Eljárást indítanak a hólabdázó kereskedők ellen. A vidékről már hónapok óta érkeznek a feljelentések a budapesti főkapitányságra fővárosi kereskedők ellen, akik a hólabda-rendszerrel csapták be a hiszékeny embereket. A rendőrség a büntetőjárásbíróshoz tette át ezeket az ügyeket, a bíróság pedig a rendőrség útján lefoglaltatta a kereskedőknél található bűnjelkeket, amelyek a hólabda-rendszerű üzletet bizonyítják. *Blaschkó Bertalan* (Térez-körút 21.), *Horváth Benő* (Király-utca 26.), *Székely (Schwarz)* *László* (Almássy-tér 1.), *Weisz Gyula* (Peterdy-utca 39.), *Gábrriel József* (Déry-utca 8.), *Hölczel Jakab* (Ó-utca 5.), *Kereszturi Béla* (Csáky-utca 4.), *Ringvald Antal* (Vasváry Pál-utca 11.), *Kardos Ignác* (Bank-utca 5.), *Lusztig Lipót* (Rózsa-utca 99.), *Benisch József* (Ballagi Mór-utca 3.), *Jakab András* (Dembinszky-utca 33.), *Kecskés Menyhért* (Német-utca 36.) kereskedőknél foganatosították a foglaltat és a talált árúkat, könyveket, nyomtatványokat stb. beszállították a főkapitányságra. Az eljárás a kereskedők ellen tisztességtelen verseny címén tovább folyik.

Felakasztották Simánék gyilkosát. A napokban végezték ki *Luxics Józsefet*, aki életével lakolt a szerencsétlen *Simán Endre* és édesanyja meggyilkolásáért. A kivégzés a Maglódi-úti gyűjtő-fogház kisdudvarán történt, ugyanazon a bitófán, amelyen pár hónappal ezelőtt *Molnár-Tóth*, a rákoszentmihályi tömeggyilkos fejezte be életét. Amikor a halálraítelt előtt felolvasták az ítéletet és a kegyelmi kérvény elutasítását és az ügyész utasítására a püsbékek megragadták a gyilkost, *Luxics* megszólalt:

— Szeretnék valamit mondani, szabad?

— Már nem lehet — válaszolt a bíró.

Már a hurok is érintette a gyilkos nyakát, amikor ezt mondta a lelkésznek:

— Imádkozzék az áldozatokért is. Isten velük.

Ez volt az utolsó szava. Pár perc múlva a hóhér jelentette, hogy az ítéletet végrehajtotta.

Kézpénznyeremények. Október 22-én kezdődik az új 15. m. kir. osztálysorsjáték húzása. Az összes sorsjegyeknek közel a felét kisorsolják, a nyeremények összege közel 28 milliárd korona lesz. Már egy sorsjeggyel szerencsés esetben 3 milliárd nyerhető. Sorsjegyek ára maradt a régi: egész 120.000, fél 60.000, negyed 30.000 korona az összes elárúítóknál.

Elismerés a Harangművek r.-t.-nak. (Levél). A harangot szeptember 17-én d. u. 3 órakor megkaptuk s vasárnap 11 órakor fel volt helyezve s a szentelés meg volt tartható. Az új harang kiállítása és hangja mindnyájuk tetszését megnyerte, valamint az összhang is nagyon sikerült! Pákoz, 1925. szeptember 23-án. A református egyház nevében: *Bódis Lajos* s. k. ref. lelkész.

T R É F Á K

Emberére talált.

Egy embert, mikor Pestre járt fuvarba a sovány lovaival, a finác a vámnál csúfolódva így szólította meg:

— Öreg, én már sokszor láttam kendet erre járni, de kendnek mindig ilyen sovány lova van.

Feleli erre az atyafi:

— Én is sokat jártam a kávéház előtt, de az urat még sohse láttam ott mulatni.

(Beküldte ifjú *Pintér Ferenc* Vásárosdombórol.)

Az óvatos kocsi.

— Na, János, mi újság? — kérdi a földesúr az állomáson várakozó kocsisától, mikor a nyaralásból visszaérkezett.

— Nincsen semmi, nagyságos úr.

— De valami mégis csak akadt János?

— Szóra sem érdemes.

— No mond hát! — kíváncsiskodik az úr.

— Hát egyből nincs, minthogy a Hektor kutya megdöglött!

— Ejnye, ejnye, hát mitől döglött meg a szegény?

— A sok lóhústól.

— Miféle lóhústól?

— Megszakadtak az igás lovak.

— Mibe szakadtak meg?

— A sok vízfordásba.

— Hova hordták a vizet?

— A kastély kigyulladt és odahordták az oltáshoz.

— Ki gyújtotta meg?

— A nagyságos asszony, mert megháborodott.

— És miért háborodott meg?

— Mert a nagyságos kisasszony megszökött a zongora-mesterrel!

(Beküldte *Tóth János* Méntelekről.)

Jászberényi levontekürtös a hármashalom előtt.

AHOL A PACSIRTA DALOL

REGÉNY — IRTA MÓRICZ PÁL

(3. közlemény.)

Kevélység is sok fúvarkodott a szívükben. A papné bizonyos, hogy lenézte a tanítók feleségét, holott egy magyar végből szakadt mindnyája. Pulyka ültetés, gyümölcs befőzés, a nagytiszteletű Édes Jeremiás úr legutóbb tartott prédikációja, a Lehotai-Kiss Bálint úr tervbe vett házassága volt a rendes beszéd tárgy a Hirtelendy Tamás urék mód nélküli nagy feszítésével együtt. Ama bizonyos Hirtelendy Tamás úr értetődött itt, aki a legjobb ízű magyar, kedves magyar nemes úr volt, ámde folyton újításokon, korszerű gazdasági rendszereken törte az esztét. Faekén kezdte, gőzekén végezte a gazdálkodást. Nem is esoda, ha hát eladósodott. És az «asszonynének» különös szeretettel tárgyalták a Hirtelendy család baját.

— Lám, már megint üveges hintót vásároltak — mondta az egyik földesszony, aki még ma is a becsületes bőrfedelű stájerkocsi mellett tartott.

— Meg az a csipkés ruha, amit most varratott Hirtelendy né mind magának, mind a leányának. A legelső városi szabó varrta! — szóló a másik Sárka néne, miközben élvezve kanalazta a tejeles kávé.

— Adják az urat — beszélt a harmadik — mintha bizony Ormós Miklós nem tudná a Hirtelendy vagyon közel sorsát... Már pedig Miklósnak nem kell szegény leány, ha még olyan Hirtelendy fajta is.

Katica az elejtett szavakból kiértette, hogy a mezősi közvélemény egyidőben Ormós Miklósnak szánta a szélesvállú Hirtelendy Erzsit. Egyáltalában a leányok sokat emlegették előtte ezt az urat... Micsoda jó gazda!... Végre Katica is megismerhetete.

— Hát Kata kisasszonynak, hogy szolgál az egészsége? — a nagy Góliát ember első találkozásukkor ezt kérdezte tőle. Ez akkor történt, amikor Ormós Dalmy úrral a szőlőtől befutott öreg tornác alatt poharazta az ímént kötött lóvásár áldomását.

— Köszönöm kérdését, urambátyám! — Katica majdnem így felelt, mert unalmas beszédével majd elaltatta ez az «úr». — Apám-uram persze dicséri, sóhajtott Kata... Ez a gazda... Gyarapodik is a vagyona szépen... Persze a vagyon, a telek, a föld!... Édes atyáméknak ez a minden. Ez az Istenség!... — Dalmy Katica így elmélkedett fehér, meszelt szobáskájában.

3.

Okos beosztásúak a régi magyar házak. A belső szobákba a konyhán keresztül a bemenet. Vagy legalább is a konyhán keresztül a főbejáró. Ez valójában okos építkezés. A gazdasasszonynak számos alkalom nyílik gazdasasszonyi mivoltának pompáztatására; mert igaz ugyan, hogy minden háznál találhatik külön «sütő» ház, mindamellett a nagyház konyhája az, ahol az étvágyingerlebb csemegék készülnek. A jó illat már előre kellemesen marasztalja a vendéget.

Az a sok fényes tepsi, szeszélyesebbnél-szeszélyesebb formájú rézkuglófsütő, kisbögre, nagybögre, mind lekerül a konyha faláról, hol hosszú acélnyársakra aggatva díszelgetek... Mint némely grófi háznál a kardok, rozsdamarta pajzsok, páncélok és lándzsák, Mezősön ugyanilyen jeles híreik voltak a pecsenyészű nyársak. A mezősi házak konyhájában egy-egy ilyen belül cinkezett hatalmas réztál, virágos fedelű rézkupa, rák, majd virágsziromformájú rezes tortasütő, az ágyúcsőhöz hasonlatos kolbász-töltők, mind a régi dicsőséget jelezték. Ősi gazdasasszonyokról hagyományozott edények voltak.

Azonban a régi rezes edények ma már erősen pusztulnak a mezősi konyhák fehérre meszelt faláról, sőt ma már a konyhát «pingálják». A vendéghezba sem a konyhán keresztül vezetik a ház vendéget; hiszen a magyar konyha, amely az ősök életében oly kiváló hely volt, ma már nagyot vesztett fontosságából, amiként hova-tovább a híúságtól elvakított gazdasasszonyok a főzőkanalat is teljesen a cselédkézbé engedik át. A régi becsületes réztálak, halábrázatú kuglófsütők leginkább a lomoskamarába tevődtek. Nem is cselédkézbé való az ilyesmi...

Mari néni legalább ezt a hitet vallja, ama kedves öreg Mari néni, a Virághné, akinek minden szava nyomatékos a multakat illetően. Fehér kontyát fekete selyemkendővel köti hátra.

A konyhatűznél pirkadó ételek kövér, meleg párája rózsákat fakaszt kerek arcán. Hanem, amely pecsenye az ő keze közül kihűl, ahhozfogható ízűt a király szakácsa sem süt.

Mondják: a szép Móninének, a fekete szemű kurátornének, azért olyan rózsásbőrű, ropogós, finom a malac, pulyka, kappanpecsenyeje, mert Mari néni szokta helybehagyni a savát-borsát.

Ezt azonban a büszke kurátornének csak hátamegett sugdossák az asszonyvendégek. Ezt is csak azóta, amióta a kurátorné «tekintetes asszonynak» hivatja magát és mióta szakácsnéval főzet és mióta a szélesvállú asszony barátokzik a — «migrénnel» is!

— Bezzeg ezelőtt nem idegeskedett a Zsófi! — szól az egyik természetes mezősi asszonyság.

— De nem ám! Mikor még meztláb hajtogatta a libákat! — rekeszti a mondókát másik idősebb nénémasszony, aki büszke arra, hogy Hirtelendy-fajta.

A Móni kurátor nagyobb vendégzóbjában traccsolnak így az asszonyok. Móni Döme ugyanis a nevenapját üli. November havába esik ez. Már csipős az újbor. A fagyoskezü tél a fákról letépi a sárgult leveleket. A haraszt zörög. Estend szikrákat szórnak a csillagok.

Fekete selyemruhás, csipke fejkötős öreg néni, divatosabban öltözött fiatalabb menyecskék és leányok tanýágnak a puhára bélelt székeken. A fehér asztal mellé oda-telepedhetnek akár egy egész éhes muszkatábor. Annyi ott a válogatott gyümölcs, mint például: rózsászemű bakator szőlők, vajként olvadás, illatos pergamentkörte, torták, sütemények.

Még vacsora előtti az idő. A piros almák, a befőztes tálak illatos párákat terjesztenek a levegőben. Egyenletesen melegít az ósdi, bubos, meszelt cserépkemence, amelynél félrehúzódva ült Dalmy Katica. Valami szemüveges úriember szórakoztatta. Fölötte megfontolt, begyes császárkabátos úr ez. Hihetőleg a mezősi algimnáziumban tanár? Vagy valami járásbíróági hivatalnok? Maguk a mezősi urak másik szobában gyülekeznek, másik szobában várják a vacsora-időt. Pipázás közben, boroskancsó mellett könnyebben szalad az idő. Móni Dömét rigmusban, prózában éltetik, ökelme pedig nyájasan kínálgatja vendégeit.

— Ezt a barackpálinkát kóstolja meg komám. Hat esztendeje, hogy főztem. Sok ősziarckot főztem bele, azért ilyen illatos.

— No, hanem ez a szilvórium sem megvendő — ingyenkedik a rezesarcú, kopasz rektor, mindennemű szeszitaloknak különösen elismert potyabaratja.

Üzenet a könyvrendelőknek. Ismét kaphatók a következő, legjobb népszínművek: A cigány, Sárga csikó, A jó parthie, A gymesi vadvirág, A bor, A tótleány, A vörös sapka, Kis madaram, Felhő Klári, Szókölti katona, Tunikás lányok, Piros bugyelláris, Amit az erdő mesél, Rang és mód, A falu rossza, egyenkint 26.000 K. — *Staff*: Műkedvelők színpadok vezérkönyve. — *Csité*: A bíró leánya (vigjáték 3 felv.), Tóth Lidi (népszínmű 1 felv.), Legényfurfang egyenkint 19.000 K, Leánycesel 22.500 K. — *Erdősi*: Rákócziért (regényes színmű 3 felv.). — *Tordai*: Mikos Kelemen (ifjúsági színjáték) egyenkint 12.000 K. — *Nagy*: Pécsi diákok 10.600 K. Megrendelhetők kiadóhivatalunk útján.

REJTVÉNYEK

1. Belűrejtvény.

17 főnyeremény

(Beküldte Borics László, Jászberényről.)

2. Pótlórejtvény.

—ab	—ák	—vas	—ég	—omán
—v	—nda	—uzsika	—ál	—rdő
—alamb	—erül	—var	—blak	—argit
—ár	—kos	—alú	—öke	—él
—gy	—őzsa	—rad	—ke	—z

Egy régi magyar dal kezdősora.

(Beküldte Kasza Lajos és János, Drávpiskiről.)

3. Számrejtvény.

- 1, 7, 8, 19, 22, 10 = Isten ostarjának neveztek.
 5, 6, 2, 3 = Kedvence az ifjúságnak.
 25, 26, 20, 14 = Sok munkás dolgozik benne.
 9, 30, 11, 13, 16 = A meleg ellentéte.
 14, 15, 17, 18 = Elbeszélésre mondjuk.
 23, 24, 12 = Gépek készülnek belőle.
 26, 29, 36 = Gyalogos katona.
 21, 28, 31 = Egereknek ez a háza.
 32, 33, 34, 35, 36, 37 = Egy nemzet.
 43, 42, 41 = Világító eszköz.
 39, 38, 4 = Rákóczinak büszke vára ekként hever.
 40 = Mássalhangzó.
 1—43 = Magyarország kormányzójának jellemadata.

(Beküldte Józsa Lajos, Tiszaderzsről.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a 44-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésve érkezett megfejtők neveit nincs módunkban közölni.

A 38. számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Versesrejtvény: **Iróttol.**
2. Betűrejtvény: **Tizenketten egy ellen.**
3. Névgyerejtvény: **Órás.**

Megfejtették: Dániel Pál, Magyar Bálint, id. Baráth Miklós, Kérészy Júlia, Molnár Elek, Vöney Vince, Huszár István, Lipták Ferenc, Szalai Árpád, Batta Pál, Somodi János, Markó Aurél, ifj. Magari Ferenc, ifj. Jakab István, Süveges József, Jeney Sándor, Vörös Kálmán, Börcsök Mihály, Rády Károlyné, Ifj. Sándor, Kissnémet János, Hamza Rózsa, Panov Margit, Farkas Pálné, ifj. László Ferenc.

Jutalomkönyvet nyertek: **Farkas Pálné (Kiskunmajsa), Panov Margit (Budapest), Batta Pál (Abony), Markó Aurél (Leányvár), Magyar Bálint (Sárpilis).**

A 39-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával jövő héten közöljük.

Főszerkesztő: **Mező Pál.** Felelős szerkesztő: **Periaky György.**
 Főmunkatárs: **Buday Barna.** Felelős kiadó: **Bak Imre.**

VÁSÁR ÉS PIAC

Budapesti árak 1925 szeptember 27-én.

Gabonavásár. Tiszavidéki búza 76 kg-os 352.5—355, 77 kg-os 357.5—360, 78 kg-os 360—362.5, 79 kg-os 362.5—365, felső tiszai 76 kg-os 350—352.5, 77 kg-os 355—357.5, 78 kg-os 357.5—360, 79 kg-os 360—362.5, fejérmegeyi 76 kg-os 347.5—350, 77 kg-os 352.5—355, 78 kg-os 355—357.5, 79 kg-os 357.5—360, pestvidéki és dunántúli 76 kg-os 342.5—345, 77 kg-os 347.5—350, 78 kg-os 352.5—355, 79 kg-os 355—357.5, rozs 235—247.5, takarmányárpa 260—270, sörárpa 320—360, zab 240—260, tengeri 280—282.5, repce 600—620, köles 260—267.5 K métermázsánként.

Liszt- és őrleménypiac. Duplanullás 5800, 0-ás 5700, 2-es 5300—5400, 6-os 4200—4600, takarmányliszt 2200, korpa 1700, 1-es rozsliszt 4000, 75%-os egységes rozsliszt 3600 K volt kilogrammonként zsákkal együtt. Malomárak: 0-ág 6300, 0g 620, 2-es 5850, 6-os 4600, 7-es 3500, rozs 0-ág 5500, egységes rozsliszt 4100 K kilogrammonként.

Vágómarhavásár. Ökör, legjobb minőségű 13.5—18, kivételes 18.5—19, közepes 8.5—13, gyengébb 6.5—8, bika, jobb minőségű 12.5—16.5, kivételes 17—18, közép és gyenge 7.5—12, tehén jobb 11—16.5, kivételes 17—18, közepes és gyenge 6.5—10.5, kicsontozni való 4.5—6.5, növendékmárha 5—12 ezer K kilogrammonként élősúlyban.

Sertésvásár. Könnyű sertés 18—20, közepes 22.5—23, nehéz 24—24. 5 ezer K kilogrammonként élősúlyban.

Budapesti takarmányvásár. Rétiszéna I. rendű 6 120.000—130.000, II. rendű 6 85.000—151.000, III. rendű csomagolásra 60.000—80.000, nád-takarmány, szárzár 62.000, sarjuszéna 120.000, muharészéna 100.000—140.000, lucernaszéna 185.000, alomszalma 65.000—80.000, zsúpszalma 90.000 K métermázsánként, zsúpszalma 1 kéve 4000—5000 K.

Vetőmagvak. Bab, fehér 320—350, bab tarka 250—280, borsó, Viktória 320—350, borsó, express 420—460, balticim 600—650, bükköny, tavaszi 250—270, bükköny, szösös 600—650, cirokmag 160—180, koriantermag 420—440, csillagfürt 240—260, kendermag 380—420, köles 270—280, lenmag 620—650, lencse, prima 500—700 ezer K-ban értendő. Lóhere minőség és arankatartalom szerint 2.100—2.460, lucerna minőség és arankatartalom szerint 1.900—2.300, mák 1.550—1.650 millió K-ban értendő. Muharmag 190—210, mustár 850—950, napraforgó fehér 280—300, tatárka 370—400, tökmag 600—620 ezer K métermázsánként.

Szűrőmarhavásár. Élő borjúk: Belföldi szópós: I. rendű 19.000—21.000, kivételesen 21.500, II. rendű 17.000—18.500 K kilogrammonként élősúlyban.

Juhvásár. Hízalt juh 8500—9000, kivételesen 9500, feljavított juh 7000—8000, kivételesen 9000 K kilogrammonként élősúlyban.

Tenyészállatok és jámesőkrök. I. rendű belföldi jármesőkör 13.000—14.500, I. rendű tarka jármesőkör 12.000—13.000, friss fejűestehén 12.500—16.000, 1½ éves üszök 13.000—16.000, 1½ éves tinok 12.000—14.000 K kilogrammonként élősúlyban.

Tej és tejtermékek. Teljes tej literje 4500—5200, tejszínhab literje 45.000—55.000, tejfel literje 20.000—28.000, vaj kilogrammja 50.000—80.000, tehéntúró kilogrammja 6000—18.000, juhtúró kilogrammja 30.000—42.000, ementáli sajt kilogrammja kicsinyben 60.000—80.000, nagyban 40.000—44.000, grói sajt kilogrammja kicsinyben 50.000—70.000, trappista sajt kilogrammja kicsinyben 30.000—54.000, nagyban 28.000—32.000 K.

Baromfi és tojás. Csirke kilogrammja 36.000—55.000, tyúk kilogrammja 30.000—38.000, hizott ruca kilogrammja 26.000—38.000, hizott pulyka kilogrammja 32.000—36.000, libamáj kilogrammja 40.000—100.000, lúdzsír kilogrammja 40.000—50.000, tojás darabja 1600—2300 K.

Halpiac. Ponty kicsinyben 36.000—55.000, nagyban 32.000—35.000, compó és kárász 20.000, csuka 35.000—50.000 K kilogrammonként.

Zöldség és gyümölcs. Sárgarépa csomó 2000—5000, petrezselyem kilogrammja 1600—6000, zeller darabja 600—4000, kalarábé kilogrammja 1500—3000, vöröshagyma kilogrammja 1800—3000, fokhagyma kilogrammja 16.000—30.000, cékla kilogrammja 2000—5000, fejeskáposzta kilogrammja 1000—2000, keikáposzta kilogrammja 1500—6000, fejessáltá darabja 500—2000, rózsaburgonya kicsinyben kilogrammonként 1000—1800, nagyban q-ként 80.000—100.000, fehér burgonya kicsinyben kilogrammonként 700—1300, nagyban q-ként 60.000—80.000, uborka kicsinyben kilogrammja 12.000—20.000, zöldpaprika kilogrammja 4000—10.000, tök kilogrammja 1500—3000, karfiol kilogrammja 20.000—30.000, tormák kilogrammja 12.000—32.000, sóska kilogrammja 2000—6000, spenót kilogrammja 3000—8000, champignonbomba kilogrammja 40.000—80.000, alma kilogrammja 6000—18.000, birsalma kilogrammja 4000—12.000, körte kilogrammja 8000—20.000, szilva kilogrammja 3000—8000, szőlő kilogrammja 6000—12.000, dió kilogrammja 6000—24.000, gesztenye kilogrammja 8000—16.000 K.

Borpiac. A szeptemberi rossz időjárás következtében a bortermés-kiadások erősen megrosszabodtak. A szüret kezdetét ugyan elhalasztották, azonban a szőlők cukortartalma még ma is igen sok kívánni valót hagy hátra, miután klosterneburgi mustmérő szerint 13—15 és 17 fok cukortartalmat találtak csak. A korai szőlőkből nyert és már kiejert borokért, melyek rövidesen az óborokkal való házításra felhasználhatók lesznek, seprővel együtt literenként 3000—3500 koronát értek el. Tekintettel az új termés előrelátható gyenge minőségére, az utóbbi időben megelénkült az óbor iránti kereslet, amelyekért 550—650 koronáig fizettek hektoliter- és malligandfokonként a termelőhelyről.

Ídegen pénznemek legmagasabb ára 1925. évi október hó 6-án. 1 angol font 346.500 K, 1 dollár 71.660 K, 1 francia frank 3325 K, 1 szerb dinár 1263 K, 1 román lei 344 K, 1 olasz lira 2881 K, 1 cseh korona 2121 K, 1 német (arany) márka 17.013 K, 1 svájci frank 13.832 K, 1 osztrák korona 10.090 K. — **Arany- és ezüstpénzek:** 20 koronás arany 298.000 K, ezüst koronás 5800 K, ezüst forint 14.000 K, ezüst ötkoronás 29.000 K.

Ültessen gyümölcsfát!

Ne feledjük azonban, hogy hasznot csak fajtanemes gyümölcsös hoz.

A legszebb, legnemesebb fajtájú gyümölcsfa csemeték, magasztörzsű és bokor rozsák, díszfák, díszcserjék, akác- és gleditschia csemeték stb. bármilyen mennyiségben

Unghváry József faiskolájában Czepléd kaphatók!

Kérjen árjegyzéket!

Budapesti iroda:

VI., Andrásy-út 56. sz.

Telefon: 162-72.

HÁLÓSZOBA, ebédlő, uriszoba, konyha és szalon butor legolcsóbban. RUBIN, BUDAPEST, WESELENYI-U. 47.

Dr. HÉRAY ANDOR
Orsz. Földbirtokrendező Biróság által engedélyezett ingatlanforgalmi és üzletértékesítő Irodája.
Budapest, IX., Rákosi-utca 11., földszint 1.
Törvényszékiileg bejegyzett cég.

Ekék, ekealkatrészek, boronák, kapálóekék, fűkaszalók,

marokrakó és kévekötő aratógépek, lögereblyék, kézi-járgányosok, motoros- és gőzcséplőkészletek, szecsavágók, répvágók, darálók, morzsolók s minden egyéb gazdasági gép és szerszám a

„HANGYA“ mezőgazdasági géposztályánál szerezhetők be legjutányosabban.

DORNER BÉLA KÖNYVEI

Most jelent meg!

A sertés tenyésztése és hizlalása
2. teljesen átdolgozott és bővített kiadás, 248 szövegábrával, Mühlbeck Károly rajzaival. — A magyar gazdák számára írta meg Dörner Béla kitűnő sertés-tenyésztési könyvét, melynek új, bővített kiadása hasznára válik mindazoknak, kik a nagy hasznot hajtó sertés-tenyésztéssel eredményesen akarnak foglalkozni.

Bolti ára 224.000 korona.

A kereskedelmi trágyák történelme, gyártása és használata
3. teljesen átdolgozott és bővített kiadás, 177 szövegképpel. — Dörner Béla könyve kimerítően ismerteti a műtrágyák használatának legelérhetőbb módszereit.

Bolti ára 182.000 korona.

Rétek és legelők művelése és terméskozása

272 szövegábrával. — A rétek és legelők termőképessége a gazdaságok hasznosságának alapja.

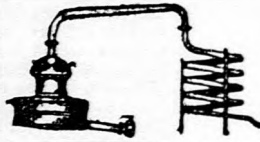
Bolti ára 91.000 korona.

A burgonya termelése

2. teljesen bővített kiadás, 97 ábrával. — A könyv első kiadása két év alatt fogyott el.

Bolti ára 39.200 korona.

Az Athenaeum kiadása. — Kaphatók minden könyvkereskedésben és elárúsítónál.

Máthé András
vörösréz-
árgyár
Ujpest,

Károly-utca 11. szám. — Pálinkafőző üstökét-finomító készüléket és vörösréz mosóüstöket a legprimább kivitelben állandóan raktáron tartok.

A XV. MAGYAR KIRÁLYI OSZTÁLYSORSJÁTÉK

új játékterve általános feltűnést kelt az egész országban. A nyeremények száma 29.000, szerencsés esetben

3.000.000.000

azaz három milliárd korona nyerhető és pedig 2 milliárd jutalom. 1 milliárd főnyeremény, azután 500, 400, 300, 200, 100, 90, 80, 70, 60, 50, 40, 30, 20, 15, 10, 6, 5, 4, 3, 2, 1 millió stb. stb. nyereményeket sorsolnak ki, összesen 27 milliárd 905 millió koronát, mely összeget készpénzben fizetik ki. Biztos, hogy mindenki igényeszik osztály-sorsjegyet szerezni. Sorsjegyet venni azonban siessen, mert a sorsjegyek száma csak 68.000.

Az I. osztályú sorsjegyek hivatalos árai: Egész 120.000 K. Fél 60.000 K. Negyed 30.000 K.

HUZÁS OKTÓBER 22 ÉS 24-ÉN.

Sorsjegyek kaphatók az összes elárúsítóknál.

LEVENTE ÉS EGYESÜLETI ZÁSZNÓK

Oberbauer A. Utóda egyházi szerek és zásznók gyárában Bpest, IV., Váczi-u. 41.

Szövetkezeteink figyelmébe!

Elsőrendű színbőrökből készült férfi-, női- és gyermekecipők, box- és sevröbörből, továbbá munkásbakancsok a legjobb minőségben a legjutányosabb napiárakon szerezhetők be a

„HANGYA“ ruházati és díszműáruosztályánál.

Stephaneum nyomda és könyvkiadó r. t. Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. sz.

!SOVÁNYSÁG!

vérzegénység, idegesség ellen és gyomorbaajosoknak nélkülözhetetlen tápszer a **Dr. Hartley-féle AMERIKAI ERŐTÁPPOR!** Hat hét alatt lényeges testúlygyarapodás! Számos köszönet levél! 1 doboz ára 18 ezer kor. vidékre postán utánvétellel 2 doboz 43 ezer. — Főraktár: **KÁDÁR drogeriában, Budapest, VI/11., Király-utca 70.**

MRAVKÓ JÓZSEF UTÓDA

puskaműves és fegyverkereskedő
Budapest, VII., Károly-Körút 9.

ELVÁLLAL: mindenféle fegyver javítását, átalakítását és felújítását. — ÉLAD: elsőrendű gyártmányú golyós, sörétes, ismétlő és automata vadászfegyvereket. — Legjobb minőségű mindenféle golyós, sörétes töltények, löszerek.

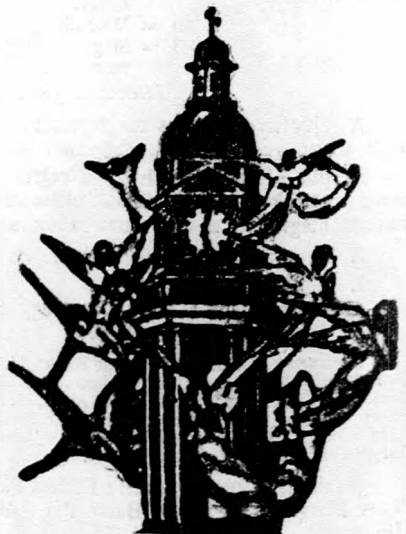
Szakorvos-rendelő vér- és nemibetegek részére. Ezüst salvarsan-oltás!
Rendelés egész nap.
VII., Rákóczi-út 32. sz., I. em. 1. (Rókusall szemben).

Ruházati

szükségletét

legelőnyösebben a
„HANGYA“
vidéki szövetkezeteiben
szerezheti be.

HARANGOKAT

tiszta harangérből pontos hangolással leggyorsabban önt és szállít az Orsz. Harangszakértői Bizottság felügyelete mellett a

HARANGMŰVEK R.-T.
„ECCLESIA“ ALAPÍTÁSA

Közp. iroda: Budapest, VI., Tüzér-u. 13-17.

Nyomdaigazgató: Kohl Ferenc.